

גבולות היחידה: דברים פרק ב' פסוקים כ"ד- ל"ז

נושא היחידה: מלחמת סיחון - הקריאה לשלום, סירובו של סיחון וכיבוש הגלעד

מספר שיעורים: 1

כתבה: נעמה טורם

הסבר כללי

האירוע בו עוסקת יחידת הלימוד, הוא מלחמת סיחון. היחידה נפתחת בציווי לכבוש את ארץ סיחון. למרות הציווי, משה רבנו מקדים למלחמה קריאה לשלום, שסיחון מלך חשבון מסרב לה. כאשר בני ישראל מתקרבים לגבולה של ארץ סיחון, סיחון פותח נגדם במלחמה שמסתיימת בניצחון מוחץ שלהם.

פתיחה

המורה תקרין את הסרטון "שניים על הגשר" מתוך היוטיוב. הקישור לסרטון:

<https://www.youtube.com/watch?v=iwpygjVPoAI&list=PLT8A4Gy2CJ-34apeLA15qjDNj1ceTvYk9&index=2>

ניתוח הסרטון: ההתנהגות של הזוג הראשון לעומת ההתנהגות של הזוג השני. לאיזו תוצאה הביאה עקשנות, לעומת התוצאה שאליה הובילו שיתוף פעולה וויתור. אילו התנהגויות מאפיינות מצב של לחימה, לעומת התנהגויות שמאפיינות מצב של שלום. מי מרוויח ומי מפסיד במצבים של מלחמה, ומי מרוויח ומי מפסיד במצבים של שלום. המורה תכתוב על הלוח ארבע מילים במרחק זו מזו (כל מילה מהווה כותרת). המילים הן: עקשנות, ויתור, מלחמה, שלום.

עיון בפסוקים

המורה תפתח במשימה מכוונת לפני הקריאה. על הלוח כתובות ארבע מילים - עקשנות, ויתור, מלחמה ושלום. המילים הללו מהוות כותרת לפסוקים.

כל זוג יקרא יחד את פסוקים כד-לז, וימין לאיזו כותרת שייך כל פסוק. לדוגמה, פסוק כ"ד שייך לכותרת 'מלחמה'. בסופו של דבר, אמורות להיות לכל זוג ארבע קבוצות פסוקים. המורה תבדוק עם התלמידים את חלוקת הפסוקים שאליה הגיעו, תוך הנמקה מדוע כל פסוק שייך לקבוצה שאליה הוא מוין.

הבדיקה תיעשה באמצעות קריאה קולית של המורה, כשבסיום הקריאה של כל פסוק, היא תעצור ותשאל להיכן הפסוק שייך. העצירה תאפשר הסבר לשוני של הפסוק במידת הצורך ובהתאם לרמת הכיתה.

לאחר סיום הקריאה, המורה תיצור תרשים זרימה על הלוח שאותו היא תשלים יחד עם התלמידים:

הפרק נפתח בציווי של ה' לעם ישראל להילחם עם סיחון - מילת המפתח: מלחמה.

↓
משה מחליט לקרוא לשלום לסיחון - מילת המפתח: שלום.

↓
משה מוכן לשלם עבור אוכל ומים ולהתחייב לא להזיק לארצו של סיחון למרות שהוא לא חייב בכך - מילת המפתח: ויתור.

↓
סיחון מסרב - מילת המפתח: עקשנות.

↓
ה' מספר למשה כי ייתן את ארצו של סיחון לבני ישראל - מילת המפתח: מלחמה.

↓
סיחון יוצא למלחמה נגד עם ישראל - מילת המפתח: מלחמה.

↓
בני ישראל כובשים את ארץ הגלעד, ארצו של סיחון. הם הורגים את האנשים ובוזזים את הבהמות והערים עבור עצמם - מילת המפתח: מלחמה.

התלמידים יעתיקו את תרשים הזרימה למחברות. תרשים הזרימה מהווה את סיכום התוכן של היחידה הנלמדת.

המורה תשאל את התלמידים במה עוסקים רוב הפסוקים. **תשובה:** במלחמה. המורה תרחיב את השאלה: אם ה' מצווה להילחם, מדוע משה רבנו קרא לסיחון לשלום? מהו הערך שיש בשלום ושלא יכול לבוא לידי ביטוי במלחמה? מה היה מוכן משה רבנו לעשות כדי לתת סיכוי אמתי לשלום ולהימנעות ממלחמה? מה הכשיל את המהלך של משה? המורה תכוון את התלמידים לפסוק ל', ותשאל מדוע סיחון התעקש? את מי זה מזכיר לנו? העקשנות של סיחון מזכירה את התעקשותו של פרעה לא לתת לבני ישראל לצאת ממצרים. שני המלכים התעקשו למרות שהם שילמו מחיר כבד על העקשנות שלהם. מה המחיר ששילם פרעה? מה המחיר ששילם סיחון? איזו תועלת צמחה לבני ישראל מהמלחמה עם סיחון, מעבר לכיבוש ארצו ובוזזת הרכוש שלו? (פסוק כ"ה) העמים ראו את כוחו של עם ישראל ופחדו ממלחמה אתו.

הצעות להמחשה

הסרטון "שניים על הגשר".

יצירת תרשים זרימה של מהלך המלחמה על פי מילות מפתח (עיינו בתהליך המופיע בהתייחסות לפסוקים).

מסרים והפנמה

גדול השלום - משה רבנו קורא לשלום למרות שיכול היה לפתוח במלחמה.
תוצאות הוותרנות לעומת תוצאות העקשנות.
הקשר בין היכולת לוותר לבין חיים של שלום.

סיכום

פתחנו את השיעור בסרטון, בו הראינו את ההפסדים שנוצרים ממצב של לחימה לעומת התועלת שצומחת ממצב של שלום ושיתוף פעולה. ראינו שכשמתעקשים, המריבה מתעצמת וכולם מפסידים. לעומת זאת, כשמוכנים לוותר ולהתגמש, חיים בשלום וכולם מרוויחים. משה רבנו פעל באותה דרך, ובחר שלא לפתוח במלחמה מול סיחון, כשעדיין היה קיים סיכוי לשלום. משה רבנו היה מוכן לוותר לשם כך, ואפילו להשקיע כסף בקניית אוכל ושתייה. סיחון התעקש וסירב להצעה של משה. התוצאה של העקשנות של סיחון הייתה תבוסה במלחמה והפסד השלטון בארצו.

